IL-ĦALLIEL MISRUQ

Dovik kien daħal fiż-żmien, telak il-qbiela li kellu għax ma kienx jiflaħ għax-xogħol tar-raba' u nġabar fir-raħal isamsar il-hawn u l-hinn u joħtob xi nagħġa u xi felu. Hekk kien jikseb biex igħix u kulltant igħaqqad xi wqija li kien iżid fil-moħba tiegħu f'toqba fis-sejjieħ wara xriek b'erba' qsari tal-merqtux. Fil-għaxija kien jibrek għand Lonzu tal-ħanut, il-ġar tiegħu, u, ma' xi tliet bżieżaq bħalu, jieħu xi terz inbid qabel jorqod.

Dal-ġar kien ilu għajnu fuq Dovik għax mhux darba jew tnejn kien rah iferkex wara l-qsari ta' fuq ix-xriek, xamm li kellu l-moħba u għad li ma kienx raġel ħażin sa barra għajnu kienet dejjem fuq dik ir-rokna. Darba x-xitan għamieh, niżel fil-ġardina ta' Dovik u ma damx ma sab il-ħaġra li kienet titboq il-ħofra fejn kienu l-flus. Dak in-nhar ma misshomx, imma t-tieni darba l-leħħa għelbitu u ġibed id-daqxejn ta' sorra bl-ewwieq (għax kien għadu żmien tal-ewwieq) u xeħitha f'ħobbu.

Għaddew xi erbât ijiem u Dovik mar biex iżid mielu u sab li l-għasfur kien tar. Inxorob ġo fih. "Mhux ħlief Lonzu," qal. "Rani xi darba minn dik ir-rewwieħa li għandu fis-setaħ u niżel għalihom—X'nagħmel?"

Ġieh f'moħħu Ġorġ xbinu, li kellu rasu ta' avukat u kien aktar minn darba ħelsu minn xi taħbil, u mar sabu fir-razzett.

"Hekk u hekk ma ġrali xbin".

—"Ġurdien xiħ, ġarek," qallu "nonsbulu." Ara li ma toħroġlok xi kelma, ara tlumu, ara turi li naqsek xi ħaġa. Halli jgħaddi ftit taż-żmien u għid li s'er tiġbor kemxa flus minn għand il-flien. Min ħadlek flusek x'aktarx jirgħeb u biex jaħtaf il-flus il-ġodda m'hix ħaġa kbira li jarġa' jħalli dak li ħadlek biex iħajrek iżżid il-għoqda. Sargu xiħ b'gamblu jinten jinqabad, ara tinqediex kif għedtlek? Jekk ġarek ma jidħolx fin-nassa aqta' jiesek minn flusek u arġa' ibda faddal.

Dovik fehem dlonk it-twissija ta' xbinu, u ħareġ b'qalbu anqas magħfusa milli daħal.

Fil-ħanut ta' Lonzu baqa' jmur bħal ma dari, jixrob u ikisser xi ġellewża għat-tgħoma.

Lejla waħda qal huwa u ħiereġ: "Jekk ma għandhiex tagħmel ix-xita għada. Għandi nasal sal-Belt u ma feħsibnix nixxarrab."

—"Dal-Belt x'ħadek?" qal wieħed minn sħabu.

—U x'ħadni?, ħija Ġorġ, Alla jaħfirlu, kien silef xi mitt skud lill-flien u wara daż-żmien kollu l-Qorti bgħatet għalija bħall-werriet ta' ħija, biex niġborhom, aħjar immur u neħles għax il-mewt u x-xita Alla jaf mita.

—Ma naħsibx li jkollna ilma għada.

—Saħħa rġiel.

—Alla jibgħathielek tajba Dovik. Saħħa.

Il-għada Dovik ma deherx. In-nassa ntasbet. Il-ġurdien xamm il-ġobon u daħal.

Mita deherlu li ħadd ma sata' jarah, Dovik mar jittawwal il-moħba..Qalbu kienet tħabbat sitta; isibhom, ma jsibhomx? B'idu bi ftit tar-rogħda qala' l-ħaġra ta' wara x-xriek u daħħal subgħajh...Balleċ hemm kienet il-għokda flus. Gibidha dlonk, ..għalkemm ma ġitux li jbushom. Taħt il-ħajt kien hemm gozz qxur tal-bebbux li kien għalla wara l-ewwel xita. Qabad qabda minnu u mela l-ħofra bih; tebaqha bil-ħaġra mill-ġdid, u telaq lejn il-kamra.

Fil-għaxija mar fil-ħanut għall-inbid. Malli rawh dieħel sħabu staqsewh il-koll fl-imkien: "Kif marret, Dovik, qbadthom ?"

"Kollox mar sewwa," wieġeb, domt nistenna qatigħ iżda fl-aħħar wara ħafna taqlib ta' karti u twaħħil ta' bolli għaddewhomli dawn l-imberkin flus."

—"Kellek xorti"—qal wieħed minn sħabu.

—"Hekk hu"—qal Dovik—"Ha ngħidilkom x'qaltli mara li kien hemm għand in-nutar. Ħaġa tal-għaġeb, imma ħalfitli li dak li qaltli kollu sewwa.

"Il-ħares ħallem lil dil-mara li fil-ġardina kien hemm ħofra mimlja bil-flus, qallha biex tfittex tmur teħodhom għax inkella jsirulha bebbux. Mita stenbħet il-mara qalet bejna u bejn ruħha. Għada mmur nara jekk il-ħares daħakx bija, ħil-lum sa għada ma hemm xejn; din tal-bebbux ħrafa; jekk hemm il-flus, flus jibqgħu. Il-għada ħaffret u sabet il-moħba fejn qallha l-ħares imma, ħaġa tal-għaġeb, għorma bebbux kull ma sabet. Tarawx l-aħwa sata' ġrali l-istess lili. Issa ixorbu bis-saħħa ta' hija Ġorġi u int Lonz ixrob magħna ukoll.

Lonzu mela t-tazzi u kullħadd xorob.

Dovik ħallas, sellem u ħareġ.

Il-għada, sebaħ, mar għand xbinu, u qallu kull ma ġara; xbinu ma ried xejn tal-parir li kien tah, imma Dovik newwillu qolla nbid ta' Maskri minn dak li jisbogħ it-tazzi.

Fil-ħanut ta' Lonzu ma rifisx iżjed u wara ġranet kera band'oħra u ħadd ma rah aktar f'dik il-ħara.

Il-ħbieb ta' Dovik ma setgħux jifhmu għala kien ħallihom bħal erbgħa fost il-ġimgħa. Lonzu, naħseb, ma għaġġilx igħidilhom x'kien hemm miżrugħ, u mita kienu jaħslu jsemmu lil Dovik qoddiemu, kien idawwar il-kliem. Kellux raġun das-sargu ħalliel li nqabad b'gamblu jinten ?

T. Z.